

בפראג⁽⁶⁵⁾. חלק ממנו נדפס בסוף חידושי הרשב"א⁽⁶⁶⁾ עם הכותרת הגהות מתוספת יום טוב על טור אה"ע הגהות אלו הועתקו מכת"י הגאון בעל שבות יעקב כמש"כ שם בהקדמת המדפיס. ההשנות על לבוש או"ח מחיבור זה נדפסו בשם מלכוש יום טוב⁽⁶⁷⁾.

12) תורת האשם והוא פירוש על תורת החטאת להרמ"א שמכנהו בשם המחבר⁽⁶⁸⁾. התוספות רצה להדפיס ספר זה כבר בשנת ת"ג⁽⁶⁹⁾ ולא עלתה בידו ונדפס רק בשנת תשל"ו בירושלים⁽⁷⁰⁾.

13) בשנת שפ"ו היה התוספות בסכנת נפשות מחמת מחלה מסוכנת מרבכת שנתגלתה באחד מבני ביתו. כשעברה הסכנה וניצול, החליט התוספות שמן הראוי לתקן דבר לזכר הנס והיות שראה שבני הקהילה היו רגילים בשבועות ועוד דברים המעונים תיקון ע"כ חילק את ארחות חיים להרא"ש⁽⁷¹⁾ לו ימי השבוע ותרגמו ללשון אשכנז [נדפס בפראג בשנת שפ"ו] ותיקן שיאמרו אותו כל יום לפני ברוך שאומר כשהעם מעוטר במלית ותפילת⁽⁷²⁾. נוסח שונה שכנראה נתקצר ע"י אחר מתלמידיו נמצא בספר ממשע עד משה⁽⁷³⁾.

אוצר החכמה

14) הגהות על ספר ערוגת הבשם שלר' שמואל ארקוואלטי. ר' שמואל היה שולח לבעל התוספות גליונות ספר⁽⁷⁴⁾ ולהגהותיו קרא התוספות בשם לקט שושנים ונדפסו על ידי הר' יצחק צבי שרייבר לונדון שנת.

15) ברית מלח והוא דיני מליחה והרחה בשפת אידית.

16) דרכי ההוראה⁽⁷⁵⁾.

אה"ת 1234567

17) מגילת איבה והוא סיפור קורות חייו בקיצור, ובאריכות העלילה אשר טפלו עליו שונאיו והרדיפות שרדפוהו. ספר מגילת איבה נדפס לראשונה בשנת תקצ"ז בשתי הוצאות נפרדות. הוצאה ראשונה היא הנדפס בברעסלויא ע"י ר' משה ולאטווי עם תרגום לשפת אשכנז והוצאה זו מכונה בשם דפוס א⁽⁷⁶⁾. הוצאה שנייה נדפסה בלעמבערג גם היא בשנת תקצ"ז ח"ל שער הספר, מגילת איבה הובא לבית הדפוס ע"י נכדו הרב המופלג וכו' מהור"ר שמואל מרדכי כו' אשר העתיק מהמחברת מגילת איבה בקרית קראקא אות באות מהעתקה מגוף הכתב של הגאון הג"ל ע"י מהור"ר יוסף דיינא מק"ק בריסק דליטא. כל שאר הדפוסים הדפיסו לפי אחד מב' דפוסים אלה⁽⁷⁷⁾. שינויים רבים ביותר נמצאים בין ב' הדפוסים בין בציוני השמות והזמנים ובין בלשון עד שניתן לומר שיש לפנינו ב' מהדורות. מן הסברא היה נראה שדפוס ב' הוא מדויק יותר כיון שהוא מתייחס ישירות לכת"י התוספות אבל למעשה בדפוס זה נראה שבכמה מקומות לא העתיקו יפה ונוסח א' הוא העיקר. בשנת תר"מ נדפס בוויילנא מגילת איבה עם הוספה מבנו הר' שמואל בו הוא מספר על חלקו בהצלת אביו⁽⁷⁸⁾. בכת"י קיימות גם כמה העתקות בלשון אידיש.

18) סדר ניטין. חלק השמות נמצא בכת"י באוקספורד⁽⁷⁹⁾ כמה קטעים מחלק זה נדפסו בספר פסקי ושו"ת מהר"ש מלובלין בסדר ניטין⁽⁸⁰⁾.

19) סליחות ותפילות ביניהם מי שברך על מי שלא שח באמצע התפילה⁽⁸¹⁾ נלקטו על ידי א. מ. הברמן ונדפסו בספר לכבוד יום טוב.

20) מעדני מלך הוא שם הכולל לחיבורו שעל הרא"ש וחיבור זה הוא חלוק לה' חלקים ד' מהם פרטיים ואחד חבור כולל. ואלה שמותם,

ח"א פרי מגדים על מסכת ברכות הלכות קמנות חולין בכורות ונידה. חיבור זה חלוק לשלושה חלקים הא' מעדני מלך והוא ביאור כל הקושיות והתירושים והגירסאות שבדברי הרא"ש, הב' לחם חמודות והוא מסקנת ההלכה היוצא מדברי הרא"ש והחלק השלישי לא קרא לו שם כיון שהוא רק העתקת פירוש רש"י ושאר מפרשים על סוגיות הנמרא המובאים ברא"ש. חלק זה נדפס

ציורים

שידוע לנו על התוספות שהקפיד שכל חיבור יהא שמו מורה עליו כמו שכתב בהקדמת פרה"ח והכפיל זה בדרוש חדושי הלבנה [עמוד קכ"ז טור א'] ועוד שבכת"י אוקספורד Opp. 297 מספרו במכון לחצולמי כת"י 20728 חיבורו שעל טור אה"ע בא מיד אחרי החלק שעל או"ח שקטעים ממנו הוא זה שנדפס בשם השנות על הלבוש: (65) מגילת איבה: (66) נדפס בסין שנת תקכ"ה אבל באמת חידושי אלו הם להרמב"ן: (67) נדפס בווארשא בב' חלקים תרגום ותרגום: (68) גם בפרה"ח משתמש בכינוי מחבר וכוונתו להרמב"ם עיין פרה"ח פט"ו אות ח': (69) הקדמת המחוקק לתוספת יום טוב קראקא שנת ת"ג: (70) מיהו הוא מוכא ע"י האחרונים מכת"י [כמש"כ שם המה"ל בראשית דבר] ומש"כ בספר בית הלל י"ד סימן ע"ט ס"א ספר תורת אדם שחיבר בעל תוספת יום טוב נראה שצ"ל תורת אשם: (71) על ארחות חיים להרא"ש מי חיבר ונוסחאותיו השונות עיין צפונות תשרי תשנ"א שנה ג' גליון א' הרב יואל קמ"ר הנהיג הרא"ש המכונה ארחות חיים עמוד י"ג, שם מבת גליון ב' המשך מאמר הג"ל עמוד ט"ו, שם ניסן גליון ג' המשך מאמר הג"ל עמוד ח': (72) כמש"כ שם בדרוש שבתחילה הספר: (73) ספר היחס למשפחת שיק חיבור ר' שלמה צבי שיק מונקאטש תרס"ג דף ע' ע"ב: (74) תוספות ספ"ו ממדות: (75) מוכא בשפתי ישנים אות ד' מספר מ"ה: (76) משום שתחילה הדפסו היתה בשנת תקצ"ו: (77) אל תשנית כמה שכתבו בשער מגילת איבה שנדפס בוויין שנת תרי"א וז"ל, נדפס עתה פעם ראשון מכת"י יקר נמצא בגני אוצר ספרי המחבר כי כי דפוס זה העתיקו מדפוס א'. ראה לדבר שברך א' ע"ב

כתבו כמקובל שהתוספות נפטר ב' אי"ד שנת ת"ר ותאריך זה מופיע בהקדמה בדפוס א' עמוד VI: (78) דפוס וילנא הוא המקור הקדום ביותר לתוספת ר' שמואל מה שמעלה חששות בדבר אמתת סיפור זה. יתר על כן, בשנת 1857 נדפס סיפור בגרמנית קורות חייו של התוספות [Saron Gesammelte Dichtungen von Dr. Ludwig Philippson Erster Theil] [Novellenbuch Erster Band Leipzig 1857 Der Rabbi und der Minister P. 177] ושם מופיע גם הסיפור על בנו שמואל אלא שדמינו הפרדה של המחבר שחקן בסיפור זה תפקיד קובע וא"א להפריד בין העובדות והדמיון. בשנת תרמ"ג נדפס בווארשא תרגום לסיפור זה בשם צדיק וגשנב ע"י מנחם - הוא נחום [בשני סורי התיבות] סאקאלאו עורך עיתון הצפירה [אוצר הפסודוניסטים נערך ע"י מ. ואבלאצקי ברידשטוב תרס"ב עמוד 19 ערך מנחם]: (79) מספרו שם Opp. 305: (80) נדפס בברוקלין ע"י יצחק הערשקאוויטש בשנת תשמ"ח עמוד תל"ו: (81) עיין אברהם לנשמת כי הרב רבי אברהם יצחק הכהן קוק וצ"ל קובץ תורני מדעי מחלקה ד' דברי מחקר ירושלים תרצ"ו בהוצאת מוסד הרב קוק מאמרו של ד"ר א. גוטסדינר הארי שכתבו פראג שטייחם מי שברך זה להמה"רל ע"ש עמוד רע"ד ובהערותיו הערה 9 מה שמכא בשם Die Juden und Judengemeinden Mahrens etc. Ein Sammelwerke herausgegeben von Hugo Gold Brunn 1929. ובענין אחר עיין ידע עם כמה לפולקלור יהודי עמוד 81 אברהם נפתלי צבי רות על הקנה בעת ההקפות בקראקא: